

<http://www.uk.rug.nl/archief/jaargang35/07/dezeweeek-frames.htm>

'Vervolgde historici? Die vragen om actie'

Harry Perton

Als overheden wroeters in het verleden belagen, komt het 'Network for Concerned Historians' in actie. Deze week bestaat het tien jaar. RUG-historicus Antoon de Baets (50) is er de oprichter en coördinator van.

Er is eigenlijk geen reden om het jubileum te vieren, zolang collega's vervolgd en gecensureerd worden. Maar vrijdag hebben we wel discreet een glas champagne gedronken.

Er liggen drie factoren aan de basis van het netwerk. Als gewetensbezwaarde werkte ik begin jaren tachtig in het filiaal van Amnesty International in Costa Rica, waar ik verantwoordelijk was voor het verspreiden van de nieuwsbrieven van Amnesty over de hele Spaanstalige wereld. En daar merkte ik dat Amnesty af en toe ook campagne voerde voor vervolgte historici. Ik dacht: wie weet dat nou onder de historici, behalve dan de leden van Amnesty?

Het idee liet mij niet los. Toen ik in '89 bij de RUG begon met een onderzoek naar de censuur van de geschiedenis, kwamen er weer allerlei rapporten over vervolgte historici voorbij. En wat bleek? In sommige gevallen was er nog een proces tegen die historici bezig. Dat vraagt dan om meer dan alleen onderzoek, dat vraagt ook om actie.

Maar ja, hoe? Daar komen de andere factoren om de hoek. Factor twee was de e-mail, die het mogelijk maakte om vrijwel gratis noodoproepen van de mensenrechtenorganisaties door te sturen naar collega's. Maar factor drie vormde de trigger. Dat was het wereldcongres voor historici, september 1995 in Montreal, waar ik een lezing gaf over censuur en vervolging van historici in de Derde Wereld. In één klap leerde ik tientallen collega's kennen met dezelfde belangstelling. Thuis heb ik een distributielijst gemaakt en een soort taakomschrijving opgesteld.

Vanaf het begin zijn George Welling, Ingrid Sennema en Joop Koopmans erbij geweest. George doet de website, sinds die op vrijdagmiddag 13 oktober 1995 de lucht inging. Ingrid reviseert mijn Engels in het Annual Report over geschiedenis en mensenrechten. Dat is elf maal verschenen nu, de laatste editie bevat informatie over 61 landen. En Joop was

verantwoordelijk voor de papieren verspreiding. Samen intensiveren we de campagnes van mensenrechtenorganisaties voor historici en anderen die het verleden onderzoeken.

We hebben voor 28 gevallen uit 18 landen campagne gevoerd. Zonder twijfel staat China nummer 1, gevolgd door Guatemala en Turkije. Bij China gaat het vaak om vertegenwoordigers van minderheden, bij Guatemala zijn het bijna altijd forensisch antropologen, mensen die massagraven opdelven om bewijzen te verzamelen over de genocide op de Maya's. En in Turkije betreft het vaak smaad aan Atatürks nagedachtenis en uitlatingen over de Armeense genocide.

Als je me vraagt hoe invloedrijk we zijn – niet zeer, we hebben nog een lange weg te gaan. Maar mijn motivatie is nog niet onderhevig aan slijtage. Als de omstandigheden en mijn gezondheid hetzelfde blijven, dan ga ik door. En dat geldt ook voor de anderen. Ons netwerk is discreet en eenvoudig, maar het is er. It is there.